

Bemærkninger til lovforslaget.

I. Almindelige bemærkninger.

A. Baggrund for lovforslaget.

Lovforslaget er et led i den samlede reform af hovedstadsrådets kommunale forhold m. v., hvorom der henvises til det samtidig hermed fremsatte forslag til lov om et hovedstadsråd.

Baggrunden for nærværende lovforslag er, at der inden for det københavnske byområde som det eneste bysamfund i landet eksisterer en meget uens beskatning, idet området som følge af dets særlige struktur blev undtaget fra den pr. 1. april 1970 gennemførte inddelingsreform, der gennem sammenlægningen af de administrativt opdeltede byområder medførte fuld beskatningsmæssig udligning inden for landets øvrige bysamfund.

De uligheder i kommunernes økonomiske vilkår, som den uens kommunale beskatning i hovedstadsområdet er udtryk for, har længe været erkendt og har siden 1930'erne affødt forskellige bestræbelser for gennem lokale udligningsordninger at afbøde virkningerne heraf. Inden for området eksisterer der således i dag — ved siden af de for hele landet gældende udligningsordninger — tre lokale udligningsordninger med et mere generelt sigte samt flere specielle udligningsordninger vedrørende enkeltstående udgiftsformål, såsom udgifter til boligsikring og huslejetilskud til saneringsramte boligtagere m. m. De ovennævnte tre lokale udligningsordninger er dels den i 1937 indførte særlige hovedstadsudligning mellem Københavns, Frederiksberg og Gentofte kommuner, dels den i samme år indførte erhvervsbeskatningsordning, der begge er afløst af fikserede udligningstilsvarsordninger, samt endelig den ved lov om generelle tilskud til kommunerne siden 1970-71 hjemlede kommunale udligningsordning mellem kommunerne i Københavns amt og Københavns og Frederiksberg kommuner. Disse tre udligningsordninger er i deres nuværende udformning af midlertidig karakter, og de er kun opretholdt uændrede gennem de senere år i afventen af en kommende hovedstadsordning.

I de af hovedstadsreformudvalget foretagne undersøgelser af kommunernes økonomiske forhold er det påvist, at der fortsat består meget store uligheder i kommunernes indbyrdes økonomiske stilling, og at de nuværende udligningsordninger langt fra er tilstrækkelige til blot nogenlunde at udjævne disse uligheder. De forhold, der er afgørende for kommunernes forskellige økonomiske stilling, er følgende:

1. Kommunernes beskatningsgrundlag pr. ind-

bygger varierer betydeligt inden for hovedstadsområdet.

2. Kommunernes driftsudgiftsbehov varierer fra kommune til kommune især som følge af befolkningens forskellige aldersfordeling i områdets enkelte dele, hvilket står i nær sammenhæng med kommunernes forskellige udviklingsfaser.

3. Kommunernes investeringsudgifter og dermed kapitalbehov varierer også en del og er især tyngende i de kommuner, der er i stærk befolkningsmæssig vækst. På længere sigt må byfornyelsesudgifterne m. v. også påregnes at få en væsentlig betydning for skattetrykket, især i de udbyggede centralkommuner.

Imellem områdets sekundærkommuner består ligeledes store økonomiske uligheder, der i det væsentlige kan henføres til samme forhold.

De således konstaterede økonomiske uligheder er en typisk følge af, at området er opdelt i en række kommuner og amtskommuner, og ville kunne udjævnes fuldt ud gennem en sammenlægning af hele området til én kommune og én amtskommune. I erkendelse af, at en totalsammenlægning af området til én kommune ikke vil være hensigtsmæssig, foreslås i stedet etableret en særlig kommunal udligningsordning for hovedstadsområdet ved siden af den landsdækkende kommunale udligningsordning. Gennem en sådan lokal udligningsordning, der samtidig kan afløse de hidtidige, utilstrækkelige og ikke sammenarbejdede lokale udligningsordninger, skabes der mulighed for en mere ensartet kommunal beskatning inden for området, hvorved dette i højere grad sidestilles med landets øvrige bysamfund.

På tilsvarende måde foreslås etableret en særlig amtskommunal udligningsordning omfattende områdets tre amtskommuner og Københavns og Frederiksberg kommuner i deres egenskab af sekundærkommuner.

Det af hovedstadsreformudvalget udarbejdede forslag til en kommunal og amtskommunal udligningsordning i hovedstadsområdet har dannet grundlaget for de i nærværende lovforslag foreslåede udligningsordninger, der er suppleret med en særlig udligningsordning for områdets vækstkommuner.

B. Overvejelserne bag udligningsordningernes opbygning.

På baggrund af den konsekvente beskatningsmæssige udligning, der er opnået ved de stedfundne sammenlægninger af kommuneopdelte bysamfund i